

Robert Sobiech

„Bądź partnerem – daj szansę”

Diagnozowanie problemów społecznych w społecznościach lokalnych

**Wyniki badań mieszkańców Kielc, Elbląga, Leżajska, Lidzbarka Warmińskiego,
Biłgoraja, Sokółki i Bystrzycy Kłodzkiej**

Cel badań

Celem niniejszych badań było dokonanie diagnozy problemów społecznych identyfikowanych przez mieszkańców 7 miast, które uczestniczą w projekcie Phare Access „Bądź Partnerem - Daj Szansę”. Zgodnie z założeniami projektu oczekiwano, że rezultaty badań zostaną wykorzystane do określenia tych negatywnych zjawisk, które wyznaczać będą obszary działań podejmowanych przez organizacje realizujące projekt.

Stąd też, oprócz charakterystyki problemów społecznych niniejsza diagnoza miała dostarczyć dodatkowych informacji użytecznych przy planowaniu działań publicznych. Tematyka badań obejmowała m.in.:

- identyfikacje problemów społecznych występujących w badanych społecznościach,
- postrzeganie i oceny zmian zachodzących w badanych społecznościach,
- charakterystykę aktywności społecznej mieszkańców,
- charakterystykę poczucia wpływu na sprawy publiczne,

- wybrane wskaźniki integracji społecznej.

Diagnostyczny charakter niniejszych badań sprawił, że nie były one pomyślane jako empiryczna weryfikacja wybranych założeń czy koncepcji. Przy opracowaniu wyników zasadnicze znaczenie przywiązywano do eksploracji problemów i dolegliwości badanych społeczności. Oczekiwano, że dostarczenie materiału empirycznego, w niewielkim stopniu uzupełnionego komentarzem, pozwoli uczestnikom projektu na dokonanie najlepszego wyboru problemu(ów) oraz modelu przeciwdziałania w poszczególnych społecznościach.

Niniejszy raport składa się z dwóch części. Część pierwsza zawiera porównawczą analizę wyników 7 badanych miejscowości. Część druga¹, składa się z 7 odrębnych zestawów tabel przedstawiających wyniki uzyskane w poszczególnych miastach i stanowi materiał wyjściowy do dalszych prac przewidzianych w projekcie.

Metoda i realizacja badań

Wysoco ograniczony budżet badawczy, a przede wszystkim bardzo krótki czas przewidziany na dokonanie niniejszej diagnozy sprawił, że cały proces planowania, realizacji badań i analizy wyników, trwał zaledwie 6 tygodni i składał się następujących etapów:

24 listopad 2002.

Warsztat szkoleniowy dla osób reprezentujących organizacje realizujące projekt. Celem warsztatu było przekazanie wiedzy o wykorzystaniu badań socjologicznych w diagnozowaniu problemów społecznych, wypracowanie koncepcji badań, stworzenie wstępnej wersji narzędzi badawczych (kwestionariusza ankiety²), a także wyposażenie uczestników warsztatu w wiedzę i narzędzia niezbędne do samodzielnego doboru próby, realizacji i gromadzenia wyników badań.

¹ Druga część raportów zawierająca wyniki badań w poszczególnych miastach została przekazana przedstawicielom organizacji realizujących projekt

² Ostateczna wersja kwestionariusza ankiety przedstawiona została w załączniku nr 1

24 listopad 2002- 7 styczeń 2002

Realizacja badań. W tej części projektu uczestnicy warsztatu wyłonili reprezentatywną próbę dorosłych mieszkańców (wyłonioną przy zastosowaniu prostego doboru losowego), zorganizowali i przeszkolili zespoły ankieterów, przeprowadzili wymaganą ilość wywiadów, zgromadzili i przekazali autorowi niniejszego dane ze zrealizowanych ankiet.

7 –16 styczeń 2003

Analiza i prezentacja wyników badań, dokonana przez autora niniejszego opracowania.

Charakterystyka respondentów

Badaniami objęto 2622 osoby z 7 miast. Wyłonione próby wahały się od 333 osób (Sokółka) do 400 osób (Biłgoraj).

Tabela 1

Ankiety zrealizowane w miejscowościach objętych badaniami

	<i>Częstość</i>	<i>Procent</i>		
<i>Biłgoraj</i>	400	15,3		
<i>Bystrzyca Kłodzka</i>	379	14,5		
<i>Elbląg</i>	383	14,6		
<i>Kielce</i>	383	14,6		
<i>Leżajsk</i>	371	14,1		
<i>Lidzbark Warmiński</i>	373	14,2		
<i>Sokółka</i>	333	12,7		
<i>Ogółem</i>	2622	100,0		

W większości miast objętych badaniem mamy do czynienia z podobną strukturą społeczną respondentów. Przedstawione poniżej dane (tab. 2-10) wskazują, że w kilku przypadkach występują wyraźne nadreprezentowanie poszczególnych kategorii, które należy uwzględnić przy interpretacji wyników. Jakkolwiek, nie dysponujemy danymi dotyczącymi struktury społecznej poszczególnych miast, to niektóre różnice znacznie odbiegają od średnich ogólnopolskich. Szczególnie widoczne różnice występują w rozkładzie wieku i wykształcenia.

Wiek

Biłgoraj i Lidzbark to miasta, w których respondenci do 35 roku życia stanowią 55,8% oraz 47,5% wszystkich badanych. Warto zauważyć, że reprezentatywnych badaniach na próbach ogólnopolskich analogiczny odsetek wynosi ok. 35%. Konsekwencją tej sytuacji jest znacznie zaniżony udział osób starszych.

Wykształcenie

Biłgoraj, Kielce i Leżajsk to miasta, gdzie odsetek respondentów z wyższym wykształceniem wynosił od 30,5% do 25,7% przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej ok. 11%.

Zatrudnienie

Nadreprezentowanie wymienionych powyżej kategorii wydaje się mieć wpływ na różnice dotyczące wykonywanej pracy (Biłgoraj 71% - pracownicy umysłowi) lub wielkości kategorii osób bezrobotnych (Lidzbark, gdzie 66% osób nie pracujących stanowią bezrobotni).

Tabela 2 Respondenci według płci

% w wierszu

		PŁEĆ		Ogółem w grupie
		mężczyzna	kobieta	
miejsowość	Biłgoraj	40,1%	59,9%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	51,2%	48,8%	100,0%
	Elbląg	42,0%	58,0%	100,0%
	Kielce	48,0%	52,0%	100,0%
	Leżajsk	45,8%	54,2%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	56,6%	43,4%	100,0%
	Sokółka	50,0%	50,0%	100,0%
Ogółem w grupie		47,6%	52,4%	100,0%

Tabela 3 Respondenci według wieku

% w wierszu

		WIEK						Ogółem w grupie
		18-24 lat	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej	
miejsowość	Biłgoraj	31,0%	24,8%	17,8%	19,5%	3,5%	3,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	11,4%	12,2%	22,8%	27,9%	14,3%	11,4%	100,0%
	Elbląg	16,0%	18,4%	19,4%	24,7%	8,7%	12,9%	100,0%
	Kielce	19,4%	18,1%	11,3%	28,0%	9,9%	13,4%	100,0%
	Leżajsk	24,3%	19,9%	19,7%	21,6%	10,8%	3,8%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	22,3%	25,2%	22,0%	20,1%	8,3%	2,1%	100,0%
	Sokółka	17,8%	11,4%	16,0%	24,4%	14,8%	15,7%	100,0%
Ogółem w grupie		20,4%	18,7%	18,4%	23,7%	9,9%	8,8%	100,0%

Tabela 4 Respondenci według wykształcenia

% w wierszu

		WYKSZTAŁCENIE				Ogółem w grupie
		podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe	
miejsowość	Biłgoraj	6,8%	10,8%	52,0%	30,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	23,7%	33,0%	36,7%	6,6%	100,0%
	Elbląg	13,1%	24,9%	46,2%	15,7%	100,0%
	Kielce	11,8%	15,7%	46,9%	25,7%	100,0%
	Leżajsk	6,8%	15,2%	52,3%	25,7%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	4,8%	18,8%	58,7%	17,7%	100,0%
	Sokółka	17,5%	24,1%	43,1%	15,4%	100,0%
Ogółem w grupie		12,0%	20,2%	48,1%	19,8%	100,0%

Tabela 5 Respondenci według uzyskiwanego dochodu

% w wierszu

		DOCHÓD					Ogółem w grupie
		do 299 zł	300-399 zł	400-599 zł	600-800 zł	powyżej 800 zł	
miejsowość	Biłgoraj	20,3%	22,0%	21,3%	15,5%	21,0%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	39,8%	28,8%	19,3%	7,4%	4,7%	100,0%
	Elbląg	17,1%	17,1%	19,7%	24,1%	21,9%	100,0%
	Kielce	10,4%	18,0%	33,2%	21,3%	17,2%	100,0%
	Leżajsk	20,3%	33,3%	23,3%	12,7%	10,3%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	15,3%	41,8%	30,3%	4,0%	8,6%	100,0%
	Sokółka	27,1%	18,8%	25,8%	12,6%	15,7%	100,0%
Ogółem w grupie		21,5%	25,9%	24,7%	13,7%	14,1%	100,0%

Tabela 6 Respondenci a wykonywanie pracy zawodowej

% w wierszu

		PRACA		Ogółem w grupie
		tak	nie	
miejsowość	Biłgoraj	49,9%	50,1%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	44,4%	55,6%	100,0%
	Elbląg	45,3%	54,7%	100,0%
	Kielce	38,8%	61,2%	100,0%
	Leżajsk	43,1%	56,9%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	32,4%	67,6%	100,0%
	Sokółka	38,4%	61,6%	100,0%
Ogółem w grupie		41,9%	58,1%	100,0%

Tabela 7 Respondenci według wykonywanego zawodu

% w kolumnie

		miejsowość							Ogółem w grupie
		Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka	
osoby pracujące	kadra kierownicza, inteligencja	17,0%	6,6%	12,1%	7,1%	12,0%	12,4%	13,7%	11,7%
	pozostali pracownicy umysłowi	54,0%	20,5%	31,6%	33,5%	45,6%	30,6%	24,2%	35,3%
	pracownicy fizyczno-umysłowi	12,0%	15,7%	17,2%	20,6%	18,4%	25,6%	23,4%	18,3%
	robotnicy wykwalifikowani	9,5%	24,1%	26,4%	31,0%	12,7%	13,2%	28,2%	20,4%
	robotnicy niewykwalifikowani	2,5%	12,0%	5,2%	,6%	1,9%	5,8%	3,2%	4,5%
	rolnicy	2,0%	15,1%	,6%	,6%	,6%	,8%	2,4%	3,3%
	pracujący na własny rachunek	3,0%	6,0%	6,9%	6,5%	8,9%	11,6%	4,8%	6,6%
Ogółem w grupie		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 8 Charakterystyka niepracujących respondentów

% w kolumnie

		miejsowość							Ogółem w grupie
		Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka	
osoby nie pracujące	rencista	16,9%	25,2%	23,0%	11,9%	7,9%	6,4%	8,7%	14,1%
	emeryt	7,5%	21,5%	26,3%	28,4%	20,5%	10,0%	39,5%	21,6%
	uczniów, studentów	58,7%	13,6%	17,5%	28,0%	33,5%	15,5%	19,0%	26,1%
	osoba bezrobotna	13,9%	34,6%	28,6%	28,8%	33,0%	63,3%	28,7%	33,9%
	gospodyni domowe	3,0%	5,1%	4,6%	3,0%	5,1%	4,8%	4,1%	4,3%
Ogółem w grupie		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 9 Charakterystyka niepracujących respondentów

% w wierszu

		OCENA WARUNKOW ZYCIA				Ogółem w grupie
		złe	średnie	dobrze	trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	17,0%	49,6%	30,1%	3,3%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	44,3%	30,6%	24,3%	,8%	100,0%
	Elbląg	28,5%	49,9%	17,0%	4,7%	100,0%
	Kielce	23,6%	57,1%	13,4%	6,0%	100,0%
	Leżajsk	20,6%	56,9%	19,2%	3,3%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	68,4%	17,4%	11,0%	3,2%	100,0%
	Sokółka	20,5%	52,7%	22,0%	4,8%	100,0%
Ogółem w grupie		31,9%	44,8%	19,6%	3,7%	100,0%

Tabela 10 Ocena warunków życia

% w wierszu

		OCENA WARUNKOW ZYCIA				Ogółem w grupie
		złe	średnie	dobrze	trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	17,0%	49,6%	30,1%	3,3%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	44,3%	30,6%	24,3%	,8%	100,0%
	Elbląg	28,5%	49,9%	17,0%	4,7%	100,0%
	Kielce	23,6%	57,1%	13,4%	6,0%	100,0%
	Leżajsk	20,6%	56,9%	19,2%	3,3%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	68,4%	17,4%	11,0%	3,2%	100,0%
	Sokółka	20,5%	52,7%	22,0%	4,8%	100,0%
Ogółem w grupie		31,9%	44,8%	19,6%	3,7%	100,0%

Identyfikacje problemów społecznych występujących w badanych społecznościach

Charakterystyka problemów społecznych najsilniej odczuwanych przez mieszkańców badanych miejscowości stanowiła najważniejszy cel badań. Wielość możliwych interpretacji terminu „problem społeczny” sprawiła, że przedmiotem zainteresowania były:

- indywidualne dolegliwości mieszkańców,

- zjawiska będące problemami dla większości mieszkańców,
- negatywne zjawiska, którym można przeciwdziałać w skali lokalnej (problemy jakimi powinny zajmować się władze lokalne)

Niezależnie od analizy problemów zebrane informacje umożliwiły określenie najczęściej wymienianych zalet badanych miast (tab. 11). Walory krajobrazowe i czystość środowiska naturalnego były najczęściej wymieniane jako zalety Bystrzycy, Kielc i Lidzbarka. Sokółka, Bystrzyca i Biłgoraj to miasta, gdzie w największym stopniu ceni się bezpieczeństwo i brak negatywnych zjawisk społecznych. Z kolei mieszkańcy Elbląga i Sokółki podkreślają łatwy dostęp do usług i instytucji użyteczności publicznej.

Wyniki badań ujawniły szereg różnic w określaniu dolegliwości odczuwanych przez respondentów (tab. 12). Dla mieszkańców Lidzbarka najczęściej wymienianym problem jest bezrobocie, ubóstwo i brak możliwości spędzania wolnego czasu. Mieszkańcy Leżajska i Bystrzycy równie często wskazują na bezrobocie, jak i na dolegliwości związane z komunikacją, wadliwie funkcjonującą infrastrukturą miejską. Ostatnie dwa problemy przeważają także w wypowiedziach badanych z Biłgoraja, Kielc i Elbląga.

Indywidualne dolegliwości tylko w niewielkim stopniu znajdują swoje odzwierciedlenie w hierarchii problemów, które zdaniem respondentów odczuwane są przez większość mieszkańców (tab. 13). Odpowiedzi na tak postawione pytanie wykazują, że od 48% (Biłgoraj) do 75% (Lidzbark) badanych za najważniejsze problemy uznaje bezrobocie i ubóstwo.

Warto zauważyć, że niezależnie od rodzaju pytania odsetek respondentów wskazujących na problem bezrobocia w poszczególnych miastach niemal dokładnie odpowiada hierarchii problemu opartej na rzeczywistej stopie bezrobocia (Lidzbark 32%, Elbląg 26%, Bystrzyca 27%). Jeśli podobna prawidłowość dotyczyłaby także innych problemów, to można przypuszczać, że wyniki badań przedstawiają rzeczywiste wymiary negatywnych zjawisk społecznych istniejących w badanych miejscowościach.

Lista problemów, którymi powinny się zająć władze lokalne (tab. 14) wydaje się w większości miast swoistym połączeniem indywidualnych dolegliwości i problemów mieszkańców. W dalszym ciągu dominującą pozycję zajmuje bezrobocie, jednak w większości miast ponad 25% wymienianych problemów dotyczy poprawy infrastruktury i komunikacji. W największych miastach (Kielce i Elbląg) zwraca uwagę znacząca obecność problemu przestępczości, rzadko pojawiającego się w odpowiedziach na poprzednie pytania.

Tabela 11 Zalety miejscowości

% w kolumnie

		<i>miejscowość</i>						
		<i>Biłgoraj</i>	<i>Bystrzyca Kłodzka</i>	<i>Elbląg</i>	<i>Kielce</i>	<i>Leżajsk</i>	<i>Lidzbark Warmiński</i>	<i>Sokółka</i>
<i>zalety miejscowości</i>	<i>Środowisko, otoczenie</i>	22,9	42,0	15,7	41,0	21,5	34,9	23,2
	<i>Dostęp do instytucji, usług</i>	16,2	8,9	39,6	20,8	13,8	22,2	23,2
	<i>Wysoki standard infrastruktury, usług</i>	6,7	1,4	8,5	12,5	8,6	1,8	5,0
	<i>Relacje między mieszkańcami</i>	4,3	1,3	3,8	3,1	10,1	4,9	6,2
	<i>Bezpieczeństwo, brak negatywnych zjawisk społecznych</i>	26,6	27,3	17,8	5,0	20,6	12,2	28,0
	<i>Walory turystyczne, kulturalne</i>	10,4	9,4	2,1	8,6	19,6	19,6	7,0
	<i>Inne</i>	11,3	5,7	7,8	6,8	2,1	2,5	5,7
	<i>Brak zalet</i>	1,7	4,0	4,7	2,2	3,7	1,9	1,8

Tabela 12 Indywidualne dolegliwości

% w kolumnie

		miejsowość						
		Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka
dolegliwe zjawiska	bezrobocie	5,7	18,2	3,6	9,7	14,1	30,0	10,7
	ubóstwo	1,0	4,3	1,0	2,2	,3	10,5	1,1
	złe stosunki między ludźmi	5,7	7,0	7,0	7,1	9,7	5,6	6,2
	alkoholizm, pijaństwo	3,3	2,0	2,8	2,4	1,3	2,4	2,7
	przestępczość	,7	1,4	10,0	6,3	3,4	3,6	3,0
	chuligaństwo, wandalizm	3,9	2,0	6,0	8,9	3,4	,9	8,7
	narkomania		1,1	,8	,4	,7	,2	,7
	opieka zdrowotna	2,1	2,6		1,1		,3	,9
	edukacja	,7	1,4	,8	1,3	1,3	,8	1,1
	zła infrastruktura	8,7	15,5	18,9	11,2	14,1	6,0	7,7
	kommunikacja	28,0	13,4	17,6	18,0	22,5	9,8	15,3
	brak możliwości spędzania wolnego czasu	13,5	6,8	2,2	6,7	7,7	12,9	9,8
	zanieczyszczenie środowiska	10,4	12,0	18,4	14,9	6,4	3,9	12,8
	źle działające władze	2,3	3,6	1,3	3,5	6,0	6,0	3,0
	brak perspektyw, stagnacja	1,8	3,1	1,3	3,3	3,0	4,2	2,0
	inne	12,2	2,2	8,3	3,0	6,0	3,0	14,3
	upadek rolnictwa		2,6					
	upadek uzdrowisk		,8					

Tabela 13 Problemy mieszkańców

% w kolumnie

		miejscowość						
		Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka
problemy mieszkańców	bezrobocie	36,9	40,1	51,2	48,9	49,5	61,2	49,2
	ubóstwo	11,5	6,7	5,8	10,8	5,7	13,1	7,1
	złe stosunki między ludźmi	1,8	,5	,1	1,4	1,9		,3
	alkoholizm, pijaństwo	2,9	1,1	1,9	1,2	4,1	1,6	3,7
	przestępczość	1,7	,9	7,0	6,3	2,5	,2	3,0
	chuligaństwo, wandalizm	,8	,5	1,6	1,7	,3	,2	2,3
	narkomania	1,3	,9	1,2	,2	,6		,7
	opieka zdrowotna	4,7	5,8	1,9	2,1	1,3	,8	2,5
	edukacja	,1	1,3	2,7	1,4	,9		2,2
	zła infrastruktura	6,2	12,3	4,0	4,6	3,5	2,2	3,0
	komunikacja	10,3	8,1	3,0	7,2	12,0	1,4	7,0
	brak możliwości spędzania wolnego czasu	5,9	5,5	4,3	3,4	5,7	5,3	6,8
	zanieczyszczenie środowiska	2,2	3,4	1,6	1,2	,6	1,0	1,5
	źle działające władze	2,9	3,2	5,2	4,1	5,0	6,9	2,5
	brak perspektyw, stagnacja	2,2	5,3	3,3	2,7	3,8	3,3	3,8
	inne	8,6	,7	5,1	2,9	2,5	2,9	4,5
	upadek rolnictwa		3,2					
	upadek uzdrowisk		,5					

Tabela 14 Problemy do rozwiązania przez władze lokalne

% w kolumnie

		miejsowość						
		Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	
problemy do rozwiązania przez samorząd	bezrobocie	29,7	34,4	45,1	39,0	41,2	41,1	33,7
	ubóstwo	7,6	5,5	6,3	10,3	5,8	4,5	8,4
	złe stosunki między ludźmi	,5	,2	,1	,1	,3	,7	
	alkoholizm, pijaństwo	,3	,8	,7	,5	,9		,3
	przestępczość	6,0	3,6	10,4	11,9	5,7	2,3	8,6
	chuligaństwo, wandalizm	,5	,4	,4	,5	,7	,2	,5
	narkomania		,3	1,1		,1		,1
	opieka zdrowotna	7,8	5,1	4,5	4,2	3,4	,3	5,0
	edukacja	2,7	1,2	3,3	2,3	4,0	1,6	4,3
	zła infrastruktura	6,2	16,0	6,5	6,0	6,6	9,8	7,3
	komunikacja	19,3	7,6	6,1	10,5	15,4	9,8	17,1
	brak możliwości spędzania wolnego czasu	4,6	5,5	2,1	2,2	5,4	11,7	5,0
	zanieczyszczenie środowiska	4,1	4,8	2,5	1,9	1,5	3,3	2,3
	źle działające władze	2,2	6,3	4,7	7,0	5,9	7,5	2,7
	brak perspektyw, stagnacja	,6	3,7	1,6	,8	1,5	3,3	,3
	inne	8,0	1,0	4,4	2,7	1,6	4,0	4,3
	upadek rolnictwa		2,7					
	upadek uzdrowisk		,8					

Przyczyny problemów

Charakterystyczną cechą opinii badanych mieszkańców jest lokowanie przyczyn problemów w mechanizmach i procesach pozostających poza kontrolą przeciętnego obywatela (tab. 15). Najczęstszą kategorią używaną przez badanych do wyjaśnienia przyczyn niepożądanych zjawisk było wskazywanie na nieudane reformy gospodarcze i społeczne oraz na nieudolność władz. Tego typu interpretacje stanowiły od 42% (Lidzbark) do 78% (Elbląg) wszystkich wskazań. Jedynie w niektórych miastach pojawiały się częściej inne interpretacje, wskazujące na wpływ zewnętrznych procesów gospodarczych i społecznych (Lidzbark) czy indywidualną odpowiedzialność (Kielce). Jakkolwiek w tym przypadku odpowiedzi wydają się być wyraźnie powiązane z interpretacjami bezrobocia, to przejawy podobnego myślenia o przyczynach innych problemów widoczne w tabeli 16, mogą wskazywać na swoiste przenoszenie odpowiedzialności za rozwiązywanie problemów na władze.

Powyższa tendencja wyraźnie ujawnia się w danych przedstawionych w tabeli 17 dotyczących opinii o rozwiązywaniu problemów. Zdecydowana większość badanych jest zdania, że odpowiedzialność za usuwanie niepożądanych zjawiska spoczywa na władzach państwowych, i w jeszcze większym stopniu na władzach lokalnych. Organizacje pozarządowe nie są postrzegane jako podmioty, których zadaniem jest przeciwdziałanie istniejącym problemom. Powszechność powyższych opinii sugeruje, że mieszkańcy badanych miast niechętnie będą się włączać w próby rozwiązywania problemów swoich społeczności podejmowane przez organizacje pozarządowe.

Tabela 15 Interpretacje przyczyn problemów społecznych

% w kolumnie

		<i>miejsowość</i>						
		<i>Biłgoraj</i>	<i>Bystrzyca Kłodzka</i>	<i>Elbląg</i>	<i>Kielce</i>	<i>Leżajsk</i>	<i>Lidzbark Warmiński</i>	<i>Sokółka</i>
<i>przyczyny problemu</i>	<i>Indywidualne</i>	10,1%	6,0%	3,1%	11,0%	6,1%	5,8%	7,5%
	<i>Grupowe</i>		3,3%	,7%	3,0%	2,7%	3,8%	1,2%
	<i>Institutionalne</i>	,5%	3,8%	4,9%	4,2%		4,7%	3,3%
	<i>Nieudane reformy</i>	29,7%	39,7%	46,8%	28,5%	44,1%	15,7%	22,2%
	<i>Nieudolność władz</i>	14,3%	28,6%	19,9%	26,8%	22,4%	27,8%	15,3%
	<i>Procesy gospodarcze i społeczne</i>	16,3%	15,6%	11,4%	18,3%	19,8%	37,7%	17,7%
	<i>Inne</i>	29,1%	3,0%	13,2%	8,2%	4,9%	4,5%	32,8%

Tabela 16 Problemy mieszkańców a interpretacje przyczyn problemów społecznych

		przyczyny problemu							Ogółem w grupie
		Indywidualne	Grupowe	Institutionalne	Nieudane reformy	Nieudolność władz	Procesy gospodarcze i społeczne	Inne	
		% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu
problemy mieszkańców	bezrobocie	4,0%	1,1%	2,3%	44,0%	19,0%	21,4%	8,2%	100,0%
	ubóstwo	15,4%		3,8%	22,1%	28,8%	26,0%	3,8%	100,0%
	złe stosunki między ludźmi	62,5%			12,5%	12,5%		12,5%	100,0%
	alkoholizm, pijaństwo	42,9%			21,4%	7,1%	14,3%	14,3%	100,0%
	przestępczość	22,0%	7,3%	7,3%	14,6%	14,6%	7,3%	26,8%	100,0%
	chuligaństwo, wandalizm	13,3%	33,3%		6,7%		13,3%	33,3%	100,0%
	narkomania							100,0%	100,0%
	opieka zdrowotna		7,1%		42,9%	14,3%		35,7%	100,0%
	edukacja					66,7%		33,3%	100,0%
	zła infrastruktura		5,2%	1,7%	24,1%	32,8%	17,2%	19,0%	100,0%
	komunikacja	1,2%		4,7%	18,6%	37,2%	9,3%	29,1%	100,0%
	brak możliwości spędzania wolnego czasu	3,7%		3,7%	7,4%	40,7%	11,1%	33,3%	100,0%
	zanieczyszczenie środowiska	7,7%			7,7%	38,5%	7,7%	38,5%	100,0%
	złe działające władze	10,0%	3,3%		20,0%	46,7%	3,3%	16,7%	100,0%
	brak perspektyw, stagnacja	8,3%		8,3%	25,0%	20,8%	16,7%	20,8%	100,0%
	inne	7,9%		2,6%	10,5%	26,3%	10,5%	42,1%	100,0%
	upadek rolnictwa				84,6%		15,4%		100,0%
	upadek uzdrowisk				100,0%				100,0%
	Ogółem w grupie	5,4%	1,5%	2,5%	38,5%	21,1%	19,5%	11,5%	100,0%

Tabela 17 Opinie dotyczące rozwiązywania problemów

		rozwiązywanie problemu						Ogółem w grupie
		Władze państwowe	Władze samorządowe	Organizacje pozarządowe	Rodziny poszkodowanych	Sami poszkodowani	Inni	
		% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu	% w wierszu
problemy mieszkańców	bezrobocie	43,0%	53,8%	,9%	,2%	1,1%	1,1%	100,0%
	ubóstwo	52,9%	40,3%	4,2%		1,7%	,8%	100,0%
	złe stosunki między ludźmi	12,5%	25,0%			62,5%		100,0%
	alkoholizm, pijaństwo	38,1%	33,3%	4,8%	14,3%	9,5%		100,0%
	przestępczość	34,0%	57,4%		2,1%	4,3%	2,1%	100,0%
	chuligaństwo, wandalizm	25,0%	43,8%		25,0%	6,3%		100,0%
	narkomania	37,5%	62,5%					100,0%
	opieka zdrowotna	27,8%	66,7%				5,6%	100,0%
	edukacja	33,3%	66,7%					100,0%
	zła infrastruktura	23,1%	73,8%	1,5%		1,5%		100,0%
	komunikacja	15,5%	81,4%				3,1%	100,0%
	brak możliwości spędzania wolnego czasu	24,2%	63,6%	9,1%			3,0%	100,0%
	zanieczyszczenie środowiska	23,1%	69,2%				7,7%	100,0%
	źle działające władze	25,8%	71,0%	3,2%				100,0%
	brak perspektyw, stagnacja	38,5%	57,7%	3,8%				100,0%
	inne	41,9%	48,8%	2,3%		7,0%		100,0%
	upadek rolnictwa	61,5%	38,5%					100,0%
upadek uzdrowisk		100,0%					100,0%	
Ogółem w grupie		40,7%	55,0%	1,2%	,5%	1,5%	1,2%	100,0%

Kategorie poszkodowanych

Uzyskane wyniki wskazują, że respondenci w zdecydowanej większości posługują się wysoce uproszczonym, stereotypowym sposobem myślenia o osobach ponoszących konsekwencje istnienia problemów społecznych. We wszystkich miastach za osoby w największym stopniu dotknięte negatywnymi konsekwencjami problemów uznano ludzi młodych (tab.18). Opisywana sytuacja wydaje się być w części konsekwencją dominującej pozycji bezrobocia. Osoby pozbawione pracy stanowią bowiem drugą co do wielkości kategorię poszkodowanych. Stosunkowo często wskazuje się na dzieci, jako na kategorię odczuwającą skutki istniejących problemów. Można przypuszczać, że działania skierowane na poprawę sytuacji wymienionych grup spotkałyby się z dobrym odzewem ze strony niemal wszystkich badanych społeczności.

Tabela 18 Osoby ponoszące koszty problemów społecznych

		% w kolumnie						
		miejscowość						
		Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka
osoby ponoszące kosztów problemów	Dzieci	4,1	3,5	4,2	1,5	3,8	10,1	4,8
	Ludzie młodzi	29,8	31,3	37,8	36,5	39,9	35,4	31,4
	Osoby w średnim wieku	5,0	6,3	8,0	8,0	5,2	7,6	6,5
	Ludzie starsi	6,7	6,8	8,4	11,5	9,6	3,5	7,7
	Mężczyźni			,1	,2		,3	,2
	Kobiety	2,3	3,1	2,8	1,8	1,3		,7
	Osoby o najniższych dochodach	4,1	1,4	4,4	2,2	5,2	5,4	4,8
	Osoby o przeciętnych dochodach	,2	,2		,2			
	Ludzie dobrze sytuowani		,1	,4				
	Osoby z niskim wykształceniem	1,3	3,8	4,0	3,3	2,0	2,5	3,5
	Osoby ze średnim wykształceniem	,2	,3		,5		2,2	,2
	Osoby z wysokim wykształceniem	,2	1,1	,5	,9	2,7		,5
	Bezrobotni	8,7	15,1	10,5	12,7	11,2	21,2	9,5
	Pracownicy	2,0	3,0	1,5	2,2	2,0	1,9	,4
	Właściciele przedsiębiorstw	1,0	,7	1,7			2,5	,3
	Osoby samotne	,2	,5	,1	,7	,2	,3	,5
	Rodziny wielodzietne	2,2	9,8	3,6	4,0	,4	2,8	3,1
	Posiadający samochód	2,1	1,2	1,9	2,7	4,5	1,6	1,6
	Nie posiadający samochodu		,3	,6	2,2	,7		,9
	Niepełnosprawni, inwalidzi	1,0	,9	,9	1,1	,4	,6	1,1
	Osoby chore	2,0	4,6	1,6	1,8		,3	,9
	Inni	26,8	4,9	7,0	6,0	10,8	1,6	21,3
	Turyści		,9					

Wizerunek grup i osób dotkniętych konsekwencjami problemów społecznych kształtowany jest przede wszystkim w oparciu o opinie i interpretacje dominujące w najbliższym otoczeniu badaniu bądź na podstawie obserwacji lokalnych realiów (tab. 19). Niewielkie znaczenie posiadają tu media lokalne, które w zdecydowanej większości miast są wymieniane znacznie rzadziej niż media ogólnopolskie. Przewaga mediów ogólnopolskich (w tym przede wszystkim telewizji) jest najbardziej widoczna w dużych miastach (Kielce, Elbląg). Jedynie w Leżajsku media lokalne stanowią równie często wymieniane źródło informacji o problemach społecznych.

Tabela 19 Źródła wiedzy o problemach społecznych.

		% w kolumnie						
		miejsowość						
		Bigoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka
źródła wiedzy o problemach społecznych	z własnych obserwacji,	32,9	34,7	31,9	28,9	35,3	36,7	30,4
	z rozmów, z sąsiadami, znajomymi,	25,4	25,0	20,4	19,1	28,6	32,5	23,8
	z lokalnych mediów	14,6	13,6	17,2	12,4	15,9	6,4	16,2
	z prasy ogólnopolskiej	7,6	5,8	8,8	10,8	7,5	2,9	7,1
	z ogólnopolskich stacji radiowych	2,0	4,0	3,7	8,0	1,7	2,6	4,6
	z ogólnopolskich stacji telewizyjnych	10,3	13,8	14,4	18,4	5,8	10,6	12,5
	z literatury fachowej, pism specjalistycznych	1,8	1,0	1,3	,9	1,3	2,4	1,5
	z innych źródeł	5,5	2,2	2,2	1,5	4,1	6,0	4,0

Postrzeżenie i oceny zmian zachodzących w badanych społecznościach,

Wyniki badań dostarczają także informacji o zmianach, jakie zdaniem badanych dokonały się na terenie ich miejscowości w okresie minionych 5 lat. Opinie o poprawie bądź pogorszeniu się warunków życia i funkcjonowaniu instytucji publicznych pozwalają lepiej zrozumieć zarówno skalę, jak i dolegliwość istniejących problemów. Informacje dotyczące oceny zmian (tab. 20) wykazują, że mamy do czynienia z wieloma istotnymi różnicami pomiędzy badanymi miejscowościami. Zarówno opinie dotyczące zmian ogólnej sytuacji, jak i opinie zmian dotyczących wybranych sfer życia wskazują, że miastem charakteryzującym się największym zahamowaniem rozwoju jest Lidzbark Warmiński. Znaczące różnice ocen występujące pomiędzy opiniami mieszkańców Lidzbarka a opiniami pozostałych respondentów nie wydają się być efektem drastycznych różnic warunków życia bądź

specyficznego pesymizmu mieszkańców. Można przypuszczać, że istotny wpływ ma tu wyższa niż w innych miastach proporcja ludzi młodych i bezrobotnych oraz niedoskonałości pracy ankieterów.

Na pozytywne zmiany najczęściej wskazują mieszkańcy Elbląga i Biłgoraja. Jakkolwiek te dwa miasta wyróżniają się zdecydowanie wskaźnikiem optymizmu, warto podkreślić, że odsetek osób niezadowolonych z zachodzących zmian jest tu równy (Biłgoraj) bądź wyższy niż odsetek optymistów. W pozostałych miejscowościach 40%-50% mieszkańców wskazuje na pogorszenie się sytuacji.

Zdecydowanie bardziej pesymistyczne są oceny zmian dotyczące wybranych sfer życia (tab. 21-31). Jedynie w przypadku ocen wyglądu miasta i czystości miast połowa badanych wskazuje na zaistnienie pozytywnych zmian w swoich miejscowościach. W pozostałych sferach życia, szczególnie zaś w przypadku rynku pracy i opieki zdrowotnej, zdecydowana większość badanych dostrzega znaczące pogorszenie się sytuacji w porównaniu z okresem sprzed 5 lat.

Tabela 20 Opinie dotyczące zmian sytuacji w swoim miejscu zamieszkania

% w wierszu

		zmiany sytuacji w okresie 5 lat				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejscowość	<i>Biłgoraj</i>	27,3%	29,5%	23,5%	19,8%	100,0%
	<i>Bystrzyca Kłodzka</i>	17,9%	35,4%	36,7%	10,0%	100,0%
	<i>Elbląg</i>	30,6%	14,7%	41,6%	13,1%	100,0%
	<i>Kielce</i>	19,4%	24,9%	41,1%	14,7%	100,0%
	<i>Leżajsk</i>	20,8%	27,0%	38,0%	14,3%	100,0%
	<i>Lidzbark Warmiński</i>	2,4%	15,8%	79,9%	1,9%	100,0%
	<i>Sokółka</i>	9,6%	25,2%	49,8%	15,3%	100,0%
<i>Ogółem w grupie</i>		18,5%	24,7%	44,0%	12,7%	100,0%

Tabela 21 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		wygląd miasta				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	72,8%	18,0%	2,8%	6,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	50,4%	34,6%	11,3%	3,7%	100,0%
	Elbląg	91,4%	3,7%	2,1%	2,9%	100,0%
	Kielce	83,0%	9,9%	4,7%	2,3%	100,0%
	Leżajsk	84,6%	10,5%	3,5%	1,3%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	4,1%	40,5%	48,6%	6,8%	100,0%
	Sokółka	57,8%	28,9%	5,1%	8,1%	100,0%
	Ogółem w grupie	63,8%	20,6%	11,1%	4,5%	100,0%

Tabela 22 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		czystość				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	44,0%	36,0%	10,5%	9,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	50,1%	30,3%	14,0%	5,5%	100,0%
	Elbląg	75,2%	16,6%	3,7%	4,5%	100,0%
	Kielce	42,8%	34,7%	14,9%	7,6%	100,0%
	Leżajsk	58,2%	28,6%	6,2%	7,0%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	2,7%	21,4%	71,1%	4,9%	100,0%
	Sokółka	48,0%	29,7%	12,3%	9,9%	100,0%
	Ogółem w grupie	45,9%	28,3%	18,9%	7,0%	100,0%

Tabela 23 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		środowisko naturalne				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	26,3%	33,8%	21,0%	19,0%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	33,0%	46,7%	10,0%	10,3%	100,0%
	Elbląg	51,2%	20,8%	13,5%	14,5%	100,0%
	Kielce	26,4%	31,1%	23,2%	19,3%	100,0%
	Leżajsk	28,6%	38,0%	15,6%	17,8%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	2,7%	36,8%	48,9%	11,6%	100,0%
	Sokółka	22,8%	34,8%	22,2%	20,1%	100,0%
Ogółem w grupie		27,4%	34,5%	22,0%	16,1%	100,0%

Tabela 24 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		stan dróg				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	8,0%	17,0%	69,5%	5,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	17,2%	29,8%	45,6%	7,4%	100,0%
	Elbląg	21,9%	17,9%	47,5%	12,7%	100,0%
	Kielce	9,4%	20,9%	56,7%	13,1%	100,0%
	Leżajsk	22,6%	26,1%	41,5%	9,7%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	1,6%	31,6%	61,6%	5,1%	100,0%
	Sokółka	18,9%	25,2%	43,8%	12,0%	100,0%
Ogółem w grupie		14,1%	24,0%	52,6%	9,3%	100,0%

Tabela 25 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		służba zdrowia				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejscowość	Biłgoraj	7,5%	10,0%	75,0%	7,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	6,6%	22,2%	63,6%	7,7%	100,0%
	Elbląg	12,2%	15,6%	56,8%	15,4%	100,0%
	Kielce	3,4%	15,7%	64,8%	16,2%	100,0%
	Leżajsk	10,0%	13,7%	64,4%	11,9%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	3,5%	16,2%	72,2%	8,1%	100,0%
	Sokółka	6,6%	13,8%	68,5%	11,1%	100,0%
Ogółem w grupie		7,1%	15,3%	66,5%	11,1%	100,0%

Tabela 26 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		oświata				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejscowość	Biłgoraj	20,8%	20,3%	39,3%	19,8%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	9,8%	45,6%	14,5%	30,1%	100,0%
	Elbląg	13,8%	16,9%	28,8%	40,5%	100,0%
	Kielce	11,0%	21,3%	48,8%	18,9%	100,0%
	Leżajsk	21,6%	21,0%	37,5%	19,9%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	3,8%	10,5%	71,4%	14,3%	100,0%
	Sokółka	15,3%	21,9%	33,3%	29,4%	100,0%
Ogółem w grupie		13,7%	22,5%	39,1%	24,6%	100,0%

Tabela 27 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		pomoc dla najuboższych				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejscowość	Biłgoraj	19,3%	21,0%	27,0%	32,8%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	5,0%	35,9%	29,3%	29,8%	100,0%
	Elbląg	15,4%	10,1%	30,8%	43,8%	100,0%
	Kielce	11,0%	22,3%	36,6%	30,1%	100,0%
	Leżajsk	18,4%	19,5%	33,2%	28,9%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	5,7%	26,2%	57,6%	10,5%	100,0%
	Sokółka	12,9%	19,2%	27,9%	39,9%	100,0%
Ogółem w grupie		12,6%	22,1%	34,6%	30,8%	100,0%

Tabela 28 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		sytuacja mieszkaniowa				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	16,8%	22,5%	36,5%	24,3%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	6,6%	37,7%	31,1%	24,5%	100,0%
	Elbląg	9,0%	13,8%	54,5%	22,8%	100,0%
	Kielce	7,6%	17,8%	57,7%	17,0%	100,0%
	Leżajsk	10,3%	25,1%	42,7%	21,9%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	6,8%	24,1%	58,9%	10,3%	100,0%
	Sokółka	9,3%	22,0%	45,5%	23,2%	100,0%
Ogółem w grupie		9,5%	23,3%	46,6%	20,6%	100,0%

Tabela 29 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		praca administracji publicznej				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	14,8%	38,0%	26,0%	21,3%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	13,7%	46,7%	17,2%	22,4%	100,0%
	Elbląg	15,1%	28,0%	29,6%	27,2%	100,0%
	Kielce	10,2%	22,0%	24,6%	43,2%	100,0%
	Leżajsk	9,7%	27,0%	31,8%	31,5%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	3,8%	15,0%	71,4%	9,8%	100,0%
	Sokółka	12,9%	26,7%	31,8%	28,5%	100,0%
Ogółem w grupie		11,5%	29,2%	33,0%	26,3%	100,0%

Tabela 30 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		praca radnych				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	7,0%	28,7%	30,0%	34,3%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	7,1%	39,8%	21,4%	31,7%	100,0%
	Elbląg	8,2%	11,4%	17,0%	63,4%	100,0%
	Kielce	6,5%	14,9%	21,1%	57,4%	100,0%
	Leżajsk	6,7%	21,3%	28,8%	43,1%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	1,6%	11,7%	78,2%	8,4%	100,0%
	Sokółka	5,4%	21,3%	32,7%	40,5%	100,0%
Ogółem w grupie		6,1%	21,4%	32,5%	39,9%	100,0%

Tabela 31 Ocena zmian zachodzących w okresie 5 ostatnich lat

% w wierszu

		rynek pracy				Ogółem w grupie
		Zmieniła się na lepsze	Praktycznie się nie zmieniła	Zmieniła się na gorsze	Trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	4,0%	12,5%	79,0%	4,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	,3%	4,0%	94,2%	1,6%	100,0%
	Elbląg	1,3%	2,9%	93,1%	2,6%	100,0%
	Kielce		6,0%	89,0%	5,0%	100,0%
	Leżajsk	,8%	3,2%	92,7%	3,2%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	2,5%	9,8%	84,5%	3,3%	100,0%
	Sokółka	1,5%	4,8%	88,9%	4,8%	100,0%
	Ogółem w grupie	1,5%	6,2%	88,7%	3,6%	100,0%

Charakterystyka aktywności społecznej mieszkańców

We wszystkich badanych miejscowościach 20%-30% mieszkańców stwierdziło, że w ciągu ostatnich 5 lat podejmowali różne działania na rzecz swojego środowiska (tab. 32-33). Najczęściej przybierały one postać działań na rzecz czystości otoczenia, bądź udziału w akcjach charytatywnych, w których najczęściej wspierano organizacje i przedsięwzięcia pomagające dzieciom i młodzieży (tab. 34). Informacje zawarte w tabeli 32, ukazują także obszary koncentrujące aktywność mieszkańców wybranych miast. Tak np. 20% aktywnych mieszkańców Lidzbarka uczestniczyło w działaniach na rzecz oświaty, 16% badanych z Bystrzycy podejmowało działania w sferze społeczno-kulturalnej.

Tabela 32 Podejmowanie działań na rzecz środowiska

% w wierszu

		indywidualna aktywność społeczna		Ogółem w grupie
		tak	nie	
miejsowość	Biłgoraj	37,8%	62,3%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	29,6%	70,4%	100,0%
	Elbląg	28,3%	71,7%	100,0%
	Kielce	21,0%	79,0%	100,0%
	Leżajsk	32,5%	67,5%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	20,5%	79,5%	100,0%
	Sokółka	19,9%	80,1%	100,0%
	Ogółem w grupie	27,3%	72,7%	100,0%

Tab. 33 Działalność mieszkańców na rzecz swojego środowiska

% w kolumnie

	miejscowość						
	Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka
Działania na rzecz czystości otoczenia	17,0	15,8	7,4	24,6	14,1	17,6	24,8
Działania na rzecz komunikacji	6,7	3,6	2,9	2,5	5,2	3,2	6,8
Działania w sferze społeczno-kulturalnej	5,0	16,2	2,7	1,4	8,9	8,0	6,0
Działania na rzecz oświaty	10,9	11,7	3,2	2,5	8,2	20,0	6,8
Działania na rzecz parafii	10,6	20,7	3,0	6,3	11,2	13,6	12,8
Działania charytatywne	17,9	7,2	7,2	34,4	11,2	19,2	16,2
Działania na rzecz ochrony środowiska	8,8	6,3	2,0	18,9	8,6	6,4	4,3
Działania na rzecz urzędzeń komunalnych	7,0	1,4	,2	1,8	1,9	,8	4,3
Działalność samorządowa i stowarzyszeniowa	3,5	1,4	68,7	2,8	15,6	6,4	2,6
Działania na rzecz telefonizacji	,9	1,8			5,2		,9
Działalność na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców	5,3	4,1	,8	1,4	3,3	,8	6,0
Udział w protestach lokalnych	1,8	,9	,2	1,4	,7	2,4	2,6
Inne działania	4,7	9,0	1,7	2,1	5,9	1,6	6,0

Tabela 34 Działalność charytatywna

% w kolumnie

	miejscowość							Ogółem w grupie
	Biłgoraj	Bystrzyca Kłodzka	Elbląg	Kielce	Leżajsk	Lidzbark Warmiński	Sokółka	
Pomoc dzieciom chorym	27,0%	23,1%	20,2%	33,2%	21,8%	45,6%	21,8%	27,6%
Pomoc dzieciom z domów dziecka	13,0%	20,4%	29,9%	21,0%	13,7%	16,1%	18,8%	19,0%
Pomoc dzieciom z najuboższych rodzin	21,0%	14,1%	19,2%	12,5%	20,5%	6,4%	23,6%	16,7%
Pomoc ludziom starszym i samotnym	4,8%	8,5%	4,2%	2,7%	6,5%	4,8%	4,2%	5,1%
Pomoc osobom niepełnosprawnym	2,8%	4,5%	2,1%	1,9%	4,0%	2,1%	3,9%	3,0%
Pomoc ludziom dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych	4,0%	1,9%	1,3%	,3%	3,8%	2,7%	2,7%	2,4%
Sprzęt i pieniądze dla szpitali	5,0%	3,7%	3,7%	3,7%	4,9%	2,9%	4,5%	4,1%
Pomoc dla samotnych kobiet w ciąży i matek	1,5%	1,1%	2,4%	,8%	3,0%	1,3%	1,8%	1,7%
Pomoc bezdomnym	6,3%	3,2%	6,8%	9,3%	5,4%	5,4%	3,3%	5,7%
Pomoc bezrobotnym	2,3%	7,2%	6,0%	2,1%	4,0%	3,5%	4,8%	4,3%
Pomoc chorym na AIDS	,5%	,8%	,5%		1,3%	1,3%	,6%	,7%
Pomoc Polakom powracającym do ojczyzny	1,3%	,5%		,3%		1,6%	,9%	,7%
Pomoc osobom w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	2,8%	1,6%		,5%	1,6%	1,1%	2,1%	1,4%
Pomoc ofiarom wojen w różnych krajach świata		,3%			,8%	,3%	,3%	,2%
Leczenie alkoholików	1,5%	,8%			3,2%	,3%	,9%	1,0%
Pomoc uchodźcom					,5%	,8%		,2%
Leczenie narkomanów	1,0%	,3%	,3%	,8%	1,6%		1,2%	,7%
Pomoc byłym więźniom w powrocie do społeczeństwa				,3%		,3%		,1%
Z zasady nie dają pieniędzy na takie cele	4,3%	5,6%	1,6%	6,4%	3,0%	2,9%	2,7%	3,8%
Nie pamiętam, trudno powiedzieć	1,3%	2,7%	1,8%	4,5%	,3%	,5%	1,5%	1,8%
Ogółem w grupie	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Wpływ na sprawy publiczne

Istotnym czynnikiem określającym aktywność społeczną mieszkańców jest poczucie wpływu na sprawy publiczne. Im większy deklarowany wpływ tym większa szansa na włączenie mieszkańców do działań na rzecz swojego środowiska. Dane zawarte w tabelach 35-38 wskazują, że największym potencjałem do włączania się do takich działań

charakteryzują się mieszkańcy Biłgoraja. Silniejsze niż w innych miastach poczucie wpływu na sprawy publiczne rejestrowane jest zarówno na poziomie całego kraju, województwa, powiatu, jak i na poziomie własnej miejscowości. Mieszkańcy największych miast (Elbląg, Kielce) częściej niż pozostali respondenci deklarują poczucie wpływu na sprawy kraju czy województwa, nieco rzadziej natomiast na sprawy własnej miejscowości. Wart podkreślenia jest fakt, że poza mieszkańcami Biłgoraja, największe poczucie wpływu na losy własnych miejscowości odnotowano wśród badanych z miast, Leżajsk i Bystrzyca, miast które charakteryzowały się niskimi wskaźnikami alienacji i odseparowania od spraw publicznych na poziomie ogólnopolskim.

Tabela 35 Poczucie wpływu na sprawy kraju

% w wierszu

		wpływ na sprawy kraju			Ogółem w grupie
		<i>tak</i>	<i>nie</i>	<i>trudno powiedzieć</i>	
<i>miejscowość</i>	<i>Biłgoraj</i>	22,8%	59,3%	18,0%	100,0%
	<i>Bystrzyca Kłodzka</i>	12,8%	73,3%	13,9%	100,0%
	<i>Elbląg</i>	18,4%	70,4%	11,2%	100,0%
	<i>Kielce</i>	12,7%	62,3%	25,1%	100,0%
	<i>Leżajsk</i>	18,3%	72,2%	9,4%	100,0%
	<i>Lidzbark Warmiński</i>	9,7%	83,6%	6,7%	100,0%
	<i>Sokółka</i>	15,9%	71,8%	12,3%	100,0%
	<i>Ogółem w grupie</i>	15,8%	70,3%	13,9%	100,0%

Tabela 36 Poczucie wpływu na sprawy województwa

% w wierszu

		wpływ na sprawy województwa			Ogółem w grupie
		<i>tak</i>	<i>nie</i>	<i>trudno powiedzieć</i>	
<i>miejscowość</i>	<i>Biłgoraj</i>	23,8%	60,0%	16,3%	100,0%
	<i>Bystrzyca Kłodzka</i>	12,9%	74,1%	12,9%	100,0%
	<i>Elbląg</i>	19,3%	67,5%	13,2%	100,0%
	<i>Kielce</i>	22,0%	67,3%	10,7%	100,0%
	<i>Leżajsk</i>	19,1%	70,9%	10,0%	100,0%
	<i>Lidzbark Warmiński</i>	7,0%	87,9%	5,1%	100,0%
	<i>Sokółka</i>	15,0%	73,9%	11,1%	100,0%
	<i>Ogółem w grupie</i>	17,1%	71,5%	11,4%	100,0%

Tabela 37 Poczucie wpływu na sprawy powiatu

% w wierszu

		wpływ na sprawy powiatu			Ogółem w grupie
		tak	nie	trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	47,8%	35,3%	17,0%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	31,7%	54,6%	13,7%	100,0%
	Elbląg	29,9%	57,1%	13,0%	100,0%
	Kielce	25,9%	61,5%	12,6%	100,0%
	Leżajsk	37,7%	49,6%	12,7%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	15,0%	82,6%	2,4%	100,0%
	Sokółka	30,3%	57,7%	12,0%	100,0%
	Ogółem w grupie	31,3%	56,7%	12,0%	100,0%

Tabela 38 Poczucie wpływu na sprawy własnej miejscowości

% w wierszu

		wpływ na sprawy miejscowości			Ogółem w grupie
		tak	nie	trudno powiedzieć	
miejsowość	Biłgoraj	70,3%	19,0%	10,8%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	49,1%	35,4%	15,6%	100,0%
	Elbląg	47,4%	40,8%	11,8%	100,0%
	Kielce	37,7%	53,4%	8,9%	100,0%
	Leżajsk	55,5%	31,5%	12,9%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	16,6%	79,4%	4,0%	100,0%
	Sokółka	44,7%	39,0%	16,2%	100,0%
	Ogółem w grupie	46,1%	42,5%	11,4%	100,0%

Dodatkowym celem badań było dostarczenie dodatkowych informacji o mieszkańcach, pozwalających na określenie tych kategorii osób, które mogą być włączane do przyszłych działań. Informacje zawarte w tabelach 30-42 wskazują, że mieszkańcy Biłgoraja (a także Leżajska) charakteryzują się najmniejszym poczuciem zagrożenia, większą otwartością i znacznie częściej podejmowanymi wspólnymi działaniami ze swoimi sąsiadami. Większe otwartość i zaangażowanie mieszkańców Biłgoraja i Leżajska przekłada się na lepszą znajomość lokalnych organizacji pozarządowych. Około połowy mieszkańców wymienionych miast zna organizacje działające na ich terenie, zaś 13-14% mieszkańców deklaruje przynależność do takich organizacji. Wydaje się, że właśnie w tych miastach

wysiłki na rzecz przeciwdziałania istniejącym problemom mogą spotkać zarówno z większym zrozumieniem ze strony mieszkańców, jak i większym wsparciem i zaangażowaniem w realizację konkretnych przedsięwzięć.

Tabela 39

% w wierszu

		opinie o mieszkańcach				Ogółem w grupie
		życzliwi	obojętni	wrodozy	trudno powiedzieć	
miejscowość	Biłgoraj	31,3%	45,8%	6,3%	16,8%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	24,5%	52,0%	7,7%	15,8%	100,0%
	Elbląg	18,2%	53,6%	5,3%	23,0%	100,0%
	Kielce	26,2%	50,8%	3,1%	19,9%	100,0%
	Leżajsk	40,0%	39,5%	2,4%	18,1%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	7,2%	71,6%	17,4%	3,8%	100,0%
	Sokółka	23,4%	51,7%	6,9%	18,0%	100,0%
Ogółem w grupie		24,5%	52,1%	7,0%	16,5%	100,0%

Tabela 40 Podejmowanie wspólnych działań z sąsiadami

% w wierszu

		wspólne działania z sąsiadami				Ogółem w grupie
		tak, wielokrotnie	tak, od czasu do czasu	tak, sporadycznie	nie, nigdy	
miejscowość	Biłgoraj	8,5%	17,5%	25,5%	48,5%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	5,5%	15,8%	21,6%	57,0%	100,0%
	Elbląg	2,6%	9,2%	16,6%	71,6%	100,0%
	Kielce	4,5%	7,1%	13,9%	74,6%	100,0%
	Leżajsk	4,0%	11,9%	21,8%	62,3%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	2,4%	7,0%	12,6%	78,0%	100,0%
	Sokółka	3,0%	7,8%	12,6%	76,6%	100,0%
Ogółem w grupie		4,4%	11,0%	18,0%	66,6%	100,0%

Tabela 41 Znajomość organizacji pozarządowych

% w wierszu

		znajomość organizacji pozarządowych		Ogółem w grupie
		tak	nie	
miejsowość	Biłgoraj	50,0%	50,0%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	27,4%	72,6%	100,0%
	Elbląg	38,5%	61,5%	100,0%
	Kielce	33,1%	66,9%	100,0%
	Leżajsk	52,2%	47,8%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	23,9%	76,1%	100,0%
	Sokółka	44,1%	55,9%	100,0%
Ogółem w grupie		38,4%	61,6%	100,0%

Tabela 42 Członkostwo w organizacjach pozarządowych

% w wierszu

		ORGANIZACJE POZARZĄDOWE		Ogółem w grupie
		należy	nie należy	
miejsowość	Biłgoraj	14,3%	85,7%	100,0%
	Bystrzyca Kłodzka	9,2%	90,8%	100,0%
	Elbląg	13,6%	86,4%	100,0%
	Kielce	9,5%	90,5%	100,0%
	Leżajsk	13,5%	86,5%	100,0%
	Lidzbark Warmiński	3,5%	96,5%	100,0%
	Sokółka	7,5%	92,5%	100,0%
Ogółem w grupie		10,3%	89,7%	100,0%

Załącznik 1

„Bądź partnerem – daj szansę”

Diagnozowanie problemów społecznych w społecznościach lokalnych

Kwestionariusz ankiety

_____ - numer ankietera

 numer ankiety (nie wypełniamy)

Instrukcje dla ankietera zaznaczono kursywą,
W pytaniach nr wpisujemy odpowiedzi udzielone przez badanych
W pozostałych pytaniach zaznaczmy kod(cyfrę) **tylko jednej** z towarzyszących pytaniu
odpowiedzi
brak odpowiedzi kodujemy jako „0”
kod „9” - nie dotyczy, stosujemy zgodnie z instrukcjami dołączonymi do poszczególnych pytań

miasto

Pyt. 1

Od jak dawna mieszka Pan(i) w (nazwa miejscowości)? [wpisujemy rok]
.....

Pyt. 2

Co uważa Pan(i) za największą zaletę swojego miejsca zamieszkania?
[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi]

1.

2.

3.

Pyt. 3

Co Panu(i) najbardziej przeszkadza w Pana(i) miejscu zamieszkania?

[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi]

1.
2.
3.

Pyt. 4

Co Pana(i) zdaniem jest najpoważniejszym problemem **dla mieszkańców Pana(i) miejscowości** ?

[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi w kolejności podanej przez respondenta]

1.
2.
3.

Pyt. 5

Kto spośród mieszkańców Pana(i) miejscowości najbardziej odczuwa skutki problemu

(wymienionego jako problem nr 1 w pyt.4)
[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi w kolejności podanej przez respondenta]

1.
2.
3.

Pyt. 6

Kto spośród mieszkańców Pana(i) miejscowości najbardziej odczuwa skutki problemu

(wymienionego jako problem nr 2 w pyt.4)
[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi w kolejności podanej przez respondenta, jeśli respondent nie wymienił problemu nr 2 w pyt4 wpisujemy kody -9 nie dotyczy]

1.
2.
3.

Pyt.7

Kto spośród mieszkańców Pana(i) miejscowości najbardziej odczuwa skutki problemu

(wymienionego jako problem nr 3 w pyt.4)

[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi w kolejności podanej przez respondenta, jeśli respondent nie wymienił problemu nr 3 w pyt4 wpisujemy kody -9 nie dotyczy]

1.
2.
3.

Pyt. 8

Jakie są Pana(i) zdaniem najważniejsze przyczyny (problemu nr 1 wymienianego w pyt. 4)

[wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi]

1.
2.
3.

Pyt. 9

Kto przede wszystkim powinien się zajmować rozwiązaniem problemu

(wymienionego jako problem nr 1 w pyt.4)

1. Władze państwowe
2. Władze samorządowe
3. Organizacje pozarządowe
4. Rodziny poszkodowanych
5. Sami poszkodowani
6. Inni

Kod odpowiedzi
Wpisuje ankieter
[.....]

Pyt. 10

Skąd przede wszystkim czerpie Pan(i) wiedzę o (problemie nr 1 wymienianym w pyt. 4)?

(Wpisujemy kody 3 źródeł informacji w kolejności podanej przez respondenta)

1. [.....]
2. [.....]
3. [.....]

1. z własnych obserwacji,
2. z rozmów, z sąsiadami, znajomymi,
3. z lokalnych mediów
4. z prasy ogólnopolskiej
5. z ogólnopolskich stacji radiowych
6. z ogólnopolskich stacji telewizyjnych
7. z literatury fachowej, pism specjalistycznych
8. z innych źródeł

Pyt. 11.

Czy może Pan(i) ocenić, jak w ciągu ostatnich 5 lat, zmieniła się ogólna sytuacja w Pana(i) miejscowości?

1. Zmieniła się na lepsze
2. Praktycznie się nie zmieniła
3. Zmieniła się na gorsze
4. Trudno powiedzieć

[.....]

Pyt.12

Czy może Pan(i) ocenić, jak w ciągu ostatnich 5 lat zmieniły się w Pana(i) miejscowości:
(wpisujemy następujące kategorie odpowiedzi)

1. Zmieniła się na lepsze
2. Praktycznie się nie zmieniła
3. Zmieniła się na gorsze
4. Trudno powiedzieć

1. wygląd miejscowości	kod [.....]
2. czystość ulic i miejsc publicznych oraz sytuacja w zakresie wywozu śmieci	[.....]
3. stan środowiska naturalnego	[.....]
4. komunikacja miejska	[.....]
5. stan dróg	[.....]
6. bezpieczeństwo obywateli	[.....]
7. sytuacja w służbie zdrowia	[.....]
8. sytuacja w szkolnictwie, oświacie	[.....]
9. pomoc publiczna dla najuboższych	[.....]
10. sytuacja mieszkaniowa	[.....]
11. praca urzędów administracji publicznej	[.....]
12. praca radnych	[.....]
13. sytuacja na rynku pracy (możliwość znalezienia pracy)	[.....]

Pyt. 13

Gdyby miał(a) Pan(i) niewielką sumę pieniędzy, którą mógłby(mogłaby) Pan(i) przeznaczyć na dobroczynność, na pomoc potrzebującym, to na jakie cel przede wszystkim przeznaczył(a)by Pan(i) te pieniądze?

*(Zadajemy pytanie, a następnie prosimy o wybór **jednej** grupy osób potrzebujących.*

Odpowiedzi respondenta przypisujemy odpowiedni kod z poniższego zestawu. Uwaga: nie czytamy odpowiedzi Wpisujemy jedną odpowiedź)

[.....]

1. Pomoc dzieciom chorym lub upośledzonym
2. Pomoc dzieciom z domów dziecka
3. Pomoc dzieciom z najuboższych rodzin
4. Pomoc ludziom starym i samotnym
5. Pomoc osobom niepełnosprawnym
6. Pomoc ludziom dotkniętym skutkami powodzi lub innych klęsk żywiołowych
7. Sprzęt i pieniądze dla szpitali na przeprowadzanie kosztownych operacji
8. Pomoc dla samotnych kobiet w ciąży i matek, które są w trudnej sytuacji życiowej
9. Pomoc bezdomnym
10. Pomoc bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy
11. Pomoc chorym na AIDS
12. Pomoc Polakom powracającym do ojczyzny z krajów dawnego Związku Radzieckiego, np. z Kazachstanu
13. Pomoc osobom nie radzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych
14. Pomoc ofiarom wojen w różnych krajach świata
15. Leczenie alkoholików
16. Pomoc uchodźcom - przybyszom z biednych krajów
17. Leczenie narkomanów
18. Pomoc byłym więźniom w powrocie do społeczeństwa
19. Z zasady nie daję pieniędzy na takie cele
20. Nie pamiętam, trudno powiedzieć

Pyt.14

Czy w ostatnich kilku latach próbował(a) Pan(i) zrobić coś konkretnego na rzecz swojego środowiska np. osiedla, parafii, gminy, miasta?

- 1.tak
2. nie

[.....]

(Jeśli w pytaniu 13 respondent udziela odpowiedzi 1-tak, to zadajemy pytanie 14)

(Jeśli w pytaniu 13 respondent udziela odpowiedzi 2 – nie w pytaniu 14 wpisujemy kody 99 – nie dotyczy)

Pyt. 15

Co próbował(a) Pan(i) zrobić, jakie sprawy załatwić?

(wpisujemy kody najwyżej 3 odpowiedzi, jeśli respondent wymienił mniej niż 3 działania wpisujemy kod „0”)

1.
2.
3.

1. Działania na rzecz czystości otoczenia
2. Działania na rzecz komunikacji publicznej i prywatnej (komunikacja, drogi, ulice, parkingi, garaże)
3. Działania w sferze społeczno-kulturalnej (ośrodek zdrowia, komisariat, remiza, sklep, dom kultury)
4. Działania na rzecz oświaty (szkoły, przedszkola, organizowania życia dzieci i młodzieży)
5. Działania na rzecz parafii (budowa kościoła, domu parafialnego)
6. Działania charytatywne (pomoc dzieciom biednym, chorym, osobom niepełnosprawnym, uzależnionym, zbiórki pieniędzy na cele charytatywne)

7. Działania na rzecz ochrony środowiska
8. Działania na rzecz urządzeń komunalnych - gazyfikacji, wodociągów, kanalizacji, melioracji
9. Działalność samorządowa i stowarzyszeniowa na rzecz mieszkańców i miejscowości
10. Działania na rzecz telefonizacji
11. Działalność na rzecz osobistego bezpieczeństwa mieszkańców
12. Udział w protestach lokalnych (np. przeciwko budowie stacji paliw, spalarni śmieci i in., przeciw wycince drzew)
13. Inne działania

Pyt.16

Czy, Pana(i) zdaniem, ludzie tacy jak Pan(i) mają wpływ na sprawy:

kraju

1. tak

2. nie

3. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt.17

województwa, w którym mieszkają

1. tak

2. nie

3. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt.18

powiatu i gminy, w której mieszkają

1. tak

2. nie

3. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt.19

parafii lub kościoła, do którego należą

1. tak

2. nie

3. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt.20

miejscowości lub osiedla, w którym mieszkają

1. tak

2. nie

3. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt.21

zakładu pracy, w którym pracują

1. tak

2. nie

3. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt. 22

Czy Pana(i) zdaniem mieszkańcy Pana(i) miejscowości są wobec siebie zazwyczaj:

1. życzliwi
2. obojętni
3. wrodozy
4. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt. 23

Czy wyjeżdżając na dłuższy czas zdarzało się Panu(i) zostawić własne mieszkanie pod opieką sąsiada (sąsiadów)

1. tak, bardzo często
2. tak, od czasu do czasu
3. tak, sporadycznie
4. nie, nigdy

[.....]

Pyt. 24

Czy w ciągu ostatniego roku uczestniczył(a) Pan(i) we wspólnych akcjach, działaniach z Pana(i) sąsiadami, które miały na celu poprawę warunków życia?

1. tak, wielokrotnie (więcej niż 4 razy w roku)
2. tak, od czasu do czasu (2-4 razy)
3. tak, sporadycznie (1 raz)
4. nie, nigdy

[.....]

Pyt. 25

Czy zna Pan(i) organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia, koła, itp.) działające w Pana(i) miejscowości

1. tak
2. nie

Jeśli odpowiedz 1 w pyt. 25 zadajemy pytanie 26

Jeśli odpowiedz 2 w pyt. 25 w pytaniu 26 wpisujemy kod 9 – nie dotyczy

Pyt. 26

Proszę podać nazwy znanych Panu(i) organizacji pozarządowych (wpisujemy nazwy do 5 organizacji podanych przez respondenta) działających na terenie Pan(i) miejscowości

1.
2.
3.
4.
5.

Pyt. 27

Jesienią tego 2002 roku miały miejsce wybory samorządowe. Jakimi problemami powinny się Pana(i) zdaniem zająć w pierwszej kolejności nowo wybrane władze w Pana(i) miejscowości (podać nazwę miejscowości)? [wpisujemy nie więcej niż 3 odpowiedzi]

1.

2.

3.

Metryczka

Pyt. 28

Płeć

1. mężczyzna
2. kobieta

[.....]

Pyt. 29

Wiek

1. 18-24 lat
2. 25-34
3. 35-44
4. 45-54
5. 55-64
6. 65 i więcej

[.....]

Pyt. 30

Miejsce zamieszkania (pytany tylko, gdy badania obejmują różne miejscowości, w pozostałych sytuacjach ankieter sam zaznacza odpowiedni kod)

1. Wieś
2. Miasto do 20 tys. mieszkańców
3. Miasto 20-100 tys. mieszkańców
4. Miasto 101-500 tys. mieszkańców
5. Miasto powyżej 500 tys. mieszkańców

[.....]

Pyt. 31

Wykształcenie

1. podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie
4. wyższe

[.....]

Pyt. 32

Czy Pan(i) pracuje zawodowo?

1. tak
2. nie

[.....]

Jeśli odpowiedź 1. (tak) w pytaniu 32
to zadajemy pytanie33:

Pyt. 33

Jaki jest Pana(i) **zawód**:

.....
(wpisujemy podany zawód a następnie klasyfikujemy w oparciu o poniższą kafeferię, w przypadku trudności z klasyfikowaniem nie wpisujemy żadnego kodu)

[.....]

1. kadra kierownicza, inteligencja
2. pozostali pracownicy umysłowi (poza kadrami kierowniczą)
3. pracownicy fizyczno-umysłowi
4. robotnicy wykwalifikowani
5. robotnicy niewykwalifikowani
6. rolnicy
7. pracujący na własny rachunek
9. dla osób wybierających odpowiedź 2 (nie) w pyt. 32

Jeśli odpowiedź 2 (nie) w pytaniu 32
to zadajemy pytanie:

Pyt. 34

Czy jest Pan(i):

1. rencistą
2. emerytem
3. uczniem i studentem
4. osobą bezrobotną
5. gospodynią domową
9. dla osób wybierających odpowiedź 1 (tak) w pyt. 32

[.....]

Pyt. 35

Liczba osób w gospodarstwie domowym

Ile osób mieszka wraz z Panem(ią) we wspólnym gospodarstwie domowym? (wpisujemy liczbę osób)

[.....]

Pyt. 36

Dochód (pytamy o dochód uzyskiwany ze wszystkich źródeł)

Ile wynosi dochód (brutto) na 1 osobę w Pana(i) gospodarstwie domowym?

1. do 299 zł
2. 300-399 zł
3. 400-599 zł
4. 600-800 zł
5. powyżej 800 zł

[.....]

Pyt. 37

Ocena warunków materialnych

Jak Pan(i) ocenia warunków materialnych w Pana(i) gospodarstwie domowym?

1. złe
2. średnie
3. dobre
4. trudno powiedzieć

[.....]

Pyt. 38

Religijność

Czy bierze Pan(i) udział w praktykach religijnych?

1. kilka razy w tygodniu
2. raz w tygodniu
3. kilka razy w miesiącu
4. kilka razy w roku
5. w ogóle nie uczestniczę

[.....]

Pyt. 39

Czy należy Pan(i) do organizacji społecznych, stowarzyszeń (*nie dotyczy organizacji związanych z wykonywaniem zawodu przez respondenta*)

1. tak,
2. nie

[.....]

Pyt. 40

Miejsce zamieszkania

Do tego pytania potrzebna jest mapa lub spis dzielnic przygotowany dla każdego miasta oddzielnie. Zaleca się aby podział miasta ograniczał się do maksymalnie 5-7 części. Ankietę: wpisujemy numer obszaru/dzielnicy, gdzie znajduje się miejsce zamieszkania respondenta.

.....